

Overweging 2^e zondag van Pasen

Precies een week geleden kwam er einde aan de periode van inkeer en bekering, rouw en berouw die we de veertigdagentijd noemen. Deze tijd is stil, introvert, sober en somber en bereikt ieder jaar weer haar dieptepunt in de duisternis van Goede Vrijdag en de leegte van paaszaterdag.

En dan breken plots het licht en de vreugde door – als een bliksemflits bij donkere hemel. Er komt een einde aan de slavernij, een einde aan de dood. “Christus is opgestaan,” juichen we: “Halleluja!”

In de liturgie komen we woorden tekort en raken we niet uitgezongen. De paasnacht is het meest uitbundige moment van het kerkelijk jaar en ook in de acht dagen die volgen haalt de kerk alles uit de kast aan klanken en kleuren, beelden en woorden om de paasjubel kracht bij te zetten. De uittocht uit de slavernij gaat – heel bijbels! – gepaard met groot vertoon.

Nu is er iets merkwaardigs aan de hand. De uitbundigheid, ja zeg maar de uitzinnigheid van Pasen vinden we in de evangelische getuigenissen nauwelijks terug. De verhalen over de opstanding van Jezus en de tijd daarna zijn eerder verstillend en ingetogen, terughoudend en sober. Zo vinden we geen ooggetuigenverslag van wat er in die nacht van de opstanding nu exact is gebeurd. De vele afbeeldingen uit de kunstgeschiedenis, waarop Jezus als een held de boeien van de dood van zich afwerpt, hebben geen grondslag in de evangeliën.

Er is in deze teksten wel sprake van de ontdekking van het lege graf. Weliswaar laat Matteüs deze ontdekking nog gepaard gaan met het nodige machtsvertoon van een engel, maar ook bij hem is het heil al geschied als de vrouwelijke leerlingen bij het graf komen. Jezus is opgestaan en onvindbaar. Dat is alles. Geen groots schouwspel. Wat blijft is de weifelende vreugde van een prille lente-ochtend. Er heerst een met stomheid geslagen blijdschap ...

In deze ingetogen sfeer spelen de eerste ontmoetingen met de opgestane Heer zich af. Het zijn ontmoetingen waarbij mensen hun ogen en oren nauwelijks kunnen geloven, ook al omdat Jezus niet onmiddellijk herkenbaar is en Hij zich slechts indirect te kennen geeft. Maria Magdalena, verbijsterd treurend bij het lege graf, denkt aanvankelijk zelfs dat Jezus de tuinman is.

De leerlingen die op weg zijn naar Emmaüs menen dat Hij een willekeurige voorbijganger is, die ook maar toevallig dezelfde kant op moet. Aan korte woorden en kleine gebaren wordt Jezus uiteindelijk herkend, niet bij klaarlichte dag, maar bij het bescheiden licht van de vallende avond, om vervolgens weer naar de achtergrond te verdwijnen.

Ook het verhaal dat we kennen als dat van de ongelovige Tomas speelt zich af in de avonduren. En ook hier is Jezus niet op het eerste oog te herkennen. Hij mag dan wel op een raadselachtige manier de gesloten deuren hebben omzeild, maar met name Tomas moet het nog maar zien. Net als de anderen wil ook hij uiteraard graag geloven in de opstanding, maar dat spreekt voor hem niet vanzelf. Hij wil bewijs, tastbaar bewijs.

De opgestane Jezus is niet weigerachtig en geeft aan zijn leerling wat hij vraagt. Had Hij tegen Maria Magdalena nog gezegd Hem niet vast te grijpen en zich niet aan Hem vast te klampen, aan Tomas geeft Hij verloop om Hem met zijn handen te betasten. Hij helpt hem graag, om te kunnen geloven. Indirect berispt Jezus Tomas wel degelijk. Geloven zonder tastbaar bewijs verdient, zo maakt de Heer duidelijk, de voorkeur. Er klinkt echter ook begrip en berusting door in wat Jezus zegt en doet. Hij zet Tomas niet weg als 'de ongelovige', maar als een gelovige die geholpen moet worden.

Het verhaal van de ontmoeting tussen Tomas en de verrezen Jezus is altijd het middelpunt geweest van de discussie over wat geloof, en vooral het paasgeloof, nu eigenlijk is. Wat is echt en authentiek geloof? Het paasgeloof is, als we op de Bijbelse teksten mogen afdalen, geloof dat tegen een stootje kan, geloof dat met vallen en opstaan groeit en volwassen wordt, geloof dat zich daarbij desnoods ook laat helpen, zoals het geloof van Maria Magdalena en van Tomas.

Het heldhaftige geloof van hen die blindelings geloven is niet voor ieder van ons weggelegd. En gelukkig weet God dat, zo lijkt ons vandaag duidelijk gemaakt te worden. De tekenen waaraan ons geloof zich hecht, zijn immers niet zo eenduidig. Ze zijn voor misverstand vatbaar. En daarom heeft God begrip vóór en geduld mét ons. Hij geeft ons de kans om te groeien in geloof. Hij helpt ons een handje. Hij strekt zijn hand naar ons uit en leert ons om geleidelijk op eigen benen te staan.

Laten wij als geloofsgemeenschap het Hem nadoen, in onze zorg voor elkaar.

Dat het zo mag zijn.

(Met dank aan Eric Corsius)

Roger Bergholtz